

EUROPOS ŽMOGAUS TEISIŲ TEISME NAGRINĖJAMOS BYLOS SANTRAUKA

Bylos pavadinimas:	V.Š. prieš Lietuvą
Bylos numeris:	Nr. 8617/24
Konvencijos straipsniai:	8 straipsnis (teisė į privataus ir šeimos gyvenimo gerbimą)
Perduota Lietuvos Vyriausybei:	2025-10-08
<i>Faktinių aplinkybių, skundų ir bylos dalyko santrauka</i>	
<p>Pareiškėjas skundžiasi dėl teisės būti pamirštam pažeidimo.</p> <p>Pareiškėjas 2012 m. nuteistas už tai, kad būdamas valstybės tarnautoju, eidamas Nusikaltimų tyrimų skyriaus vyresniojo tyrėjo pareigas, tarnybinėse patalpose už užmokestį naudojosi trečiosios šalies teikiamomis seksualinėmis paslaugomis bei leido trečiajai šaliai vartoti narkotines medžiagas. Nacionaliniai teismai konstatavo, kad pareiškėjas diskreditavo valstybės tarnautojo vardą ir padarė didelę žalą valstybės interesams. Pareiškėjas neteko teisės dirbti valstybės tarnyboje dvejus metus ir šešis mėnesius.</p> <p>2012 ir 2013 m. pareiškėjo baudžiamoji byla buvo plačiai aprašoma naujienų portaluose. 2022 m. pareiškėjas kreipėsi į keletą portalų su prašymu pašalinti arba nuasmeninti publikacijas, kadangi jose pateikta informacija neigiamai veikė pareiškėjo teisę į privatų gyvenimą bei teisę būti pamirštam. Pareiškėjo teigimu, keletas naujienų portalų pašalino arba nuasmenino publikacijas, tuo tarpu portalas www.15min.lt, kuriame buvo publikuota 10 straipsnių apie pareiškėją, atsisakė tenkinti pareiškėjo prašymą ir nurodė, kad informacija buvo publikuota teisėtai bei atitiko teisėtą ir pagrįstą visuomenės interesą. Pareiškėjas kreipėsi į nacionalinius teismus, pirmiausia, prašydamas, kad naujienų portalas pašalintų publikacijas apie jo baudžiamąją bylą, vėliau pakeisdamas prašymą ir siekdamas, kad publikacijos būtų nuasmenintos bei iš jų pašalintos jo nuotraukos.</p> <p>2023 m. vasario 3 d. Vilniaus miesto apylinkės teismas atmetė pareiškėjo ieškinį ir teigė, kad nusikalstamais veiksmais jis padarė didelę žalą valstybės interesams, todėl visuomenė turi teisę žinoti apie valstybei padariusį žalą asmenį, žalos padarymo būdą (aplinkybes) ir pobūdį, nepriklausomai nuo šio asmens vėlesnio statuso, padėties visuomenėje ir praėjusio laiko nuo pirminės paskelbtos informacijos. Teismo nuomone, visuomenės teisė būti informuotai nusveria pareiškėjo teisę į privataus gyvenimo gerbimą, kadangi aprašoma tema išlieka aktuali bei gali būti aptariama ir ateityje. Publikacijų tolesnis skelbimas atitinka proporcingumo ir teisingumo kriterijus, be to, pareiškėjas nepateikė pakankamai ir objektyvių įrodymų, kad publikacijos stipriai pakenkė jo asmeniniam gyvenimui.</p> <p>2023 m. gegužės 16 d. Vilniaus apygardos teismas netenkino pareiškėjo apeliacinio skundo ir nurodė, kad pareiškėjo asmens duomenys bei informacija apie jo privatų gyvenimą buvo paskelbta teisėtai, o išnykęs teistumas nesudaro pagrindo modifikuoti paskelbtos teisingos ir tikslios informacijos, juolab kad tokios pareigos visuomenės informavimo priemonėms nenumato ir teisės aktai. Teismas konstatavo, kad visuomenei turėtų būti prieinami paskelbti teisingi duomenys kaip archyvinė informacija apie anksčiau buvusius įvykius, o visuomenė tokio intereso nėra praradusi net ir praėjus daugiau kaip dešimčiai metų po pirminio informacijos paskelbimo.</p>	

EUROPOS ŽMOGAUS TEISIŲ TEISME NAGRINĖJAMOS BYLOS SANTRAUKA

2023 m. lapkričio 16 d. Lietuvos Aukščiausias Teismas paliko nepakeistą Vilniaus apygardos teismo nutartį. Teismas, remdamasis Europos Žmogaus Teisių Teismo 2023 m. liepos 4 d. sprendimu byloje *Hurbain prieš Belgiją* [DK] (peticijos Nr. 57292/16) konstatavo, kad pareiškėjo teisė būti pamirštam nebuvo pažeista, kadangi teisinės sąlygos pateisino šios teisės ribojimą. Visuomenės teisė žinoti ir žiniasklaidos teisė bei pareiga skleisti informaciją nusveria pareiškėjo teisę į privatų gyvenimą. Teismas pažymėjo, kad pareiškėjas konkrečiai nesiskundžia kokiais nors patiriamais ar galimais sunkumais įsidarbinimo, verslo ar asmeninio gyvenimo srityje, o labiau akcentuoja tai, kad nebėra viešasis asmuo ir išnykus jo teistumui, nebėra pagrindo įstatymu nustatytoms išimtims, leidžiančioms skelbti jo privačius duomenis be jo sutikimo. Teismo nuomone, informacija apie pareiškėją išlieka aktuali, jos skleidimas nusveria jo teisę į privataus gyvenimo apsaugą. Šio visuomenės intereso nepaneigia aplinkybės, kad praėjo daugiau kaip dešimt metų nuo pirminio informacijos paskleidimo ar suėjo teistumo terminas. Publikacijų tolesnis skelbimas atitinka teisės į privatų gyvenimą suvaržymo proporcingumo kriterijų.

Pareiškėjas buvo įpareigotas atlyginti 11,778 Eur naujienų portalą patirtų bylinėjimosi išlaidų.

Pareiškėjas, remdamasis Konvencijos 8 ir 6 straipsniais, Europos Žmogaus Teisių Teismui skundžiasi, kad nacionaliniai teismai prioritetą teikė žiniasklaidos laisvei ir žiniasklaidos archyvų vientisumui, tuo tarpu jo teisė į privatų gyvenimą, įskaitant teisę būti pamirštam ir teisę į atvaizdą, nebuvo apginta. Pareiškėjas pažymi, kad jis prašė tik nuasmeninti publikacijas bei pašalinti jo nuotraukas, tačiau visuomenė ir toliau gali laisvai diskutuoti apie temas, keliamas publikacijose. Pareiškėjas tvirtina, kad dėl ilgalaikio jo baudžiamosios bylos viešo aptarimo jo reputacija buvo sugadinta, dėl ko jis buvo priverstas ilgą laiką dirbti nekvalifikuotą darbą, nors turi universitetinį teisinį išsilavinimą. Pareiškėjas taip pat pabrėžia, kad apie jį paskelbta informacija susijusi su ypač jautriu jo asmeninio gyvenimo aspektu – jo seksualiniu gyvenimu, todėl tolesnis tokios informacijos skelbimas yra nesuderinamas su teise į privataus gyvenimo gerbimą.

Šioje byloje Europos Žmogaus Teisių Teismas vertins, ar publikacijos apie pareiškėjo baudžiamąją bylą paveikė jo teisę į privatų gyvenimą tokiu lygiu, kad galėtų būti taikomas Konvencijos 8 straipsnis. Teismas taip pat vertins, ar nacionalinių teismų atsisakymas tenkinti pareiškėjo prašymą dėl publikacijų nuasmeninimo ir jo nuotraukų pašalinimo pažeidžia pareiškėjo teisę į privataus gyvenimo gerbimą pagal Konvencijos 8 straipsnio 1 dalį.